

A photograph of three women in a factory setting. They are wearing white hairnets and orange safety vests. The woman in the foreground is wearing glasses and looking to the right. The woman in the middle is also wearing glasses and looking down. The woman in the background is wearing glasses and looking to the right. The background shows a factory floor with stacks of paper rolls and a forklift.

De efficiëntie verbeteren van de Europese ondernemingsraden en de sociale dialoog in de Europese tissuepapiersector

Routekaart van
UNI Europa
Graphical
& Packaging

UNI europa
graphical &
packaging
global
union

De efficiëntie verbeteren
van de Europese
ondernemingsraden
en de sociale dialoog in
de Europese tissuepapiersector

Routekaart van
UNI Europa
Graphical
& Packaging

Inleiding

De tissuepapier sector wordt overwegend gedomineerd door een aantal grote multinationals, waaronder Kimberly Clark, SCA, Sofidel, WEPA, Tronchetti en Lucart. Deze 6 bedrijven beheersen samen ongeveer 70-80% van de Europese markt.

De Europese tissuepapier sector kwam nagenoeg ongedeerd uit de economische en financiële crisis. Vandaag gaat het behoorlijk goed met de sector en er wordt verwacht dat de markt de komende tien jaar verder zal uitbreiden.

De sector heeft sterke groeivoorzichten in Centraal- en Oost-Europa, Azië en Latijns-Amerika, terwijl de groei in West-Europa gematigd zou blijven.

Sinds de vroege jaren 2010 hebben er in de sector in Europa een reeks consolideringen en herstructureringen plaatsgevonden, zoals het geval was bij SCA, die in 2011 de tissuepapier merken van Georgia Pacific overnam (in 2011) en zijn Europese divisie (in 2012). Deze overname leidde tot herstructureringsmaatregelen, met sluitingen van fabrieken in Frankrijk, Engeland en Spanje. Sofidel is nog een voorbeeld. Deze nam het Britse NTG Mill over in 2013 en trad toe tot de Hongaarse markt na de overname van Forest Papir in 2016.

Aangezien het wordt verwacht dat deze golf van consolideringen en herstructureringen in de sector zich de komende jaren zal verderzetten, oordeelde UNI Europa Graphical&Packaging het dringend en belangrijk om de voornaamste vakbondsvertegenwoordigers uit de sector bijeen te roepen om de ontwikkelingen in de sector beter te begrijpen, de gevolgen ervan te analyseren –vooral wat betreft de sociale impact– en om de reactie van de Europese vakbonden te bepalen met als doel een duurzame en sociaal verantwoorde Europese tissuepapier sector te ontwikkelen.

Het initiatief van UNI Europa Graphical&Packaging

Met de financiële steun van de Commissie werkte UNI Europa Graphical&Packaging een project uit waarin alle beschikbare informatie werd gedeeld en geanalyseerd tijdens 2 vergaderingen met groepen vakbondsdeskundigen, gevolgd door een Europese conferentie die de voornaamste vakbondsvertegenwoordigers uit de sector bijeenbracht. Werkgeversvertegenwoordigers werden ook uitgenodigd om deel te nemen aan deze conferentie.

De eerste deskundigenvergadering werd afgerond met een beter begrip van de economische ontwikkelingen in de sector, een vergelijking van verschillende werkomstandigheden (arbeidstijd, werkorganisatie, toegang tot beroepsopleidingen, enz.) per land en per bedrijf, en een evaluatie van de sociale impact van de herstructureringsmaatregelen.

De tweede deskundigenvergadering betrof de gezondheid en veiligheid van werknemers in de tissuepapier sector. Hieruit werd een lijst opgesteld van de voornaamste risico's waar werknemers aan worden blootgesteld. De informatie-uitwisseling tussen de deskundigen richtte zich op de gezondheid en veiligheid van werknemers en keek naar de situatie per land en per bedrijf.

Tijdens de Europese conferentie kon een grotere groep van werknemersvertegenwoordigers kennis nemen van de bevindingen van de twee deskundigenvergaderingen. Het leidde ook tot een bredere uitwisseling van informatie met betrekking tot de bevindingen van de deskundigen. Werkgeversvertegenwoordigers werden ook uitgenodigd voor de conferentie, wat een eerste discussie tussen de sociale partners op Europees niveau mogelijk maakte.

De conclusies van de Europese conferentie worden overlopen in de routekaart opgesteld door UNI Europa Graphical&Packaging (zie hieronder) en zijn aangenomen in Lucca op 20 oktober 2017.

Tissuepapier omvat kapitaalintensieve productie- en verwerkingsactiviteiten die eerder arbeidsintensief zijn

Binnen de tissuepapier sector bevindt zich de productie van jumborollen, net als de verwerking ervan tot afgewerkte producten voor particulieren en professionals (bedrijven, overheden, ...): toiletpapier, keukenpapier, zakdoeken, handdoeken, servetten, industrieel poetsmateriaal. De belangrijkste ondernemingen binnen de sector zijn geïntegreerd in de hele waardeketen.

Tissuepapier omvat dus twee specifieke typen activiteiten:

- De **productie van 'materiaal'**, een zeer intensieve activiteit. Gezien hun dichtheid zijn de producten gemakkelijk te vervoeren, zodanig dat de jumborollenmarkt Europees of zelfs mondiaal is.
- De **verwerkingsactiviteiten** zijn minder kapitaalintensief en vereisen meer arbeid. Hoewel grote internationale groepen aanwezig zijn op de markt, bestaan zij ook uit een groot aantal kmo's.

Een structureel groeiende Europese markt, ook binnen ontwikkelde economieën

Wereldwijd komt de vraag naar tissuepapier weliswaar uit de opkomende economieën, met China op kop, als gevolg van de bevolkingsgroei en de evolutie van de consumptiepatronen in deze landen. De vraag groeit echter ook structureel op Europees niveau: waar de Europese consumptie van papier met 9% is gedaald tussen 2005 en 2016 (omwille van het grafisch papier dat met 30% terugviel als gevolg van de digitalisering van documenten) is de vraag naar tissuepapier in deze periode met 7% gestegen tot 7 miljoen ton, dankzij:

- De productvernieuwing door de fabrikanten die heeft aangezet tot een groter verbruik van wegwerpproducten
- De moeilijkheden om tissuepapier te vervangen door andere producten (zo nemen de handdrogers maar weinig marktaandeel weg van papieren handdoeken)
- Veranderende levenswijzen.

Het groeipotentieel is dus aanwezig in Europa, vooral omdat in dit continent de het verbruik per capita nog beduidend lager ligt dan in Noord-Amerika. De vraag naar tissuepapier zou zo tot 2030 groeien aan een jaarlijks tempo van 1,5% in West-Europa en 3,2% in Centraal- en Oost-Europa (afgezien van Rusland).

Gezien het groeipotentieel en de rentabiliteit - die gevoelig hoger ligt dan bij andere papierproducten - trekt de tissuepapiersector investeringen aan. Er staan verschillende nieuwe papiermachines in de steigers: 1120 kt (in duizend ton) nieuwe capaciteit wordt verwacht in Europa in de periode 2016-2020, waarvan 587 kt in West-Europa (voornamelijk op het Iberisch schiereiland) en 533 kt in Centraal- en Oost-Europa.

Daardoor zou de benuttingsgraad van de Europese industrie dalen tegen 2019, maar dit zou opnieuw beginnen stijgen in 2021. De benuttingsgraad zou hoog liggen in West-Europa (91% in 2021¹) maar zou zwakker zijn in Centraal- en Oost-Europa (87%), aangezien de capaciteitsbenuttingsgraad een belangrijke factor is in de rentabiliteit van papierfabrikanten.

¹ Op basis van reeds gekende projecten

Een industrie die zich grondig hervormd heeft het voorbije decennium

De Europese tissuepapiermarkt is erg geconcentreerd, hoofdzakelijk door de groep SCA (nu Essity²) die, met de overname van Georgia Pacific Europe in 2012, de onbetwiste marktleider is geworden: Essity bezit vandaag 30% van de Europese productiecapaciteit. Deze overname werd gevolgd door de afstoting van activa - rekening houdend met de mededingingsbezwaren aangekaart door de Europese Commissie - maar ook door grote herstructureringen en sluitingen van sites.

Familiebedrijven, hoofdzakelijk Italiaanse, hebben zich ook sterk ontwikkeld door investeringen in nieuwe capaciteit of overnames: Sofidel, ICT, Lucart (Italië), Wepa (Duitsland), Renova (Portugal). Deze bedrijven hebben hun economisch model over het algemeen gevormd rond huismerken, die meer dan 50% van het marktaandeel in West-Europa uitmaken (tegenover 20% in Noord-Amerika), rekening houdend met de ruime voordelen die grote distributie biedt, sterk geconcentreerd in Europa, en het feit dat de consument de toegevoegde waarde van merken niet echt waarneemt (behalve dan bij zakdoeken). Deze familiebedrijven zijn echter geleidelijk toegetreden tot de merkproductenmarkt (via overnames of ontwikkeling), wat veel rendabeler is dan huismerken.

Sinds de fusie van SCA/Georgia Pacific zijn de concentratieoperaties erg beperkt gebleven, met overnames van kleine ondernemingen of zelfs enkel fabrieken. Vaak kwam het initiatief hiervoor van familiale kmo's of investeringsfondsen, aangetrokken door de ontwikkeling en winstgevendheid van tissuepapier. Dit draagt bij aan een begin van de deconcentratie van de tissuepapiermarkt en aan een vermindering van het aandeel van grote beursgenoteerde groepen, die 38% van de 100 grootste tissuepapierproducenten in Europa uitmaken - tegenover 40% voor familiale of individuele bedrijven en 7% voor investeringsfondsen.

Gezien de huidige marktverhoudingen en risico's op concurrentievervalsing zijn grote nieuwe concentratieoperaties weinig waarschijnlijk in Europa. We dienen eerder te kijken naar fusies tussen middelgrote spelers en de intrede van spelers uit Azië of het Midden-Oosten op de markt.

De voornaamste Europese producenten hebben zich eveneens geïnternationaliseerd. SCA is actief in Noord- en Zuid-Amerika, en recenter ook in Azië; Sofidel is sinds 2012 aanwezig in de Verenigde Staten. De Noord-Amerikaanse groepen, Georgia Pacific en Procter & Gamble, hebben zich daarentegen teruggeplooid op hun binnenlandse markt. Enkel Kimberly Clark, nr. 4 in Europa, is nog aanwezig op deze markt, maar is zijn capaciteit eerder aan het afbouwen.

² Na de afsplitsing van de bosbouw-, houtpulp- en grafisch papieractiviteiten in 2017.

Behoeften op vlak van arbeid en competenties die invloed zullen ondervinden van de stijging van de productiviteit en de digitalisering

Net als in de hele papiersector heeft de tissuepapier sector een grote stijging van de arbeidsproductiviteit gezien, gelet op:

- De installatie van papiermachines met een hogere gemiddelde capaciteit (het benodigde personeel voor een machine is relatief stabiel gebleven, ongeacht de capaciteit)
- De concentratie van de verwerkingscapaciteit, met name voor producten waar de logistieke kosten lager liggen (platte producten zoals zakdoeken, servetten, ...)
- De verbetering van de technische prestaties van de productie- en verwerkingsuitrusting
- De toegenomen automatisering en robotisering.

Hoewel er geen publicatie beschikbaar is omtrent het personeelsbestand van de Europese tissuepapiersector (er werken ongeveer 38000 personen in Europa in de 7 grootste groepen: Essity, Kimberly Clark, Sofidel, ICT, Lucart, Wepa en Metsä Tissue) bestaat er een kloof tussen hun evolutie en die van de productie. Naast de productiviteitstoename hebben de twee grootste groepen (Essity en Kimberly Clark) namelijk grote herstructureringen doorgevoerd en zijn ze vooral hun capaciteit aan het verkleinen als reactie op de expansiebeleid van de familiale groepen en nieuwkomers op de markt.

De werknemers van de tissuepapiersector die Uni Europa interviewde, geven ook aan dat de belangrijkste herstructureringen in hun bedrijven te maken hebben met kostenreductie en/of technologische veranderingen.

Deze evolutie zal zich doorzetten gezien de digitalisering die plaatsvindt in de papierindustrie, en met name in de tissuepapierindustrie. Naarmate de digitale technologieën (automatisering, robotisering, voorspellend onderhoud, big data, ...) wijder verspreid geraken, is het potentieel voor ontwikkeling van de sector enorm, en het is vandaag moeilijk om de omvang hiervan te evalueren.

In deze context is het mogelijk dat het aantal benodigde arbeidskrachten sterk terugloopt, en de toegang tot bepaalde kerncompetenties zal beslissend zijn, waarbij de transformatie van de functies zal veralgemenen. Maar herstructureringen en een investeringsbeleid rond productiviteitsverhogingen hebben geleid tot het verdwijnen van arbeidsplaatsen en een veroudering van het personeel in de

industrie. De capaciteit om nieuwe competenties te ontwikkelen en te behouden is vandaag ook een grote uitdaging voor de sector.

Hoewel de werknemers in de tissuepapiersector kunnen bogen op ruime ervaring en technische competenties, is hun initiële opleidingsniveau over het algemeen laag in Europa, zoals in de hele papiersector. In deze context is inzetten op bijscholing bepalend om de aanpassing van werknemers te bevorderen maar ook om hun interne beroepsmobiliteit te verzekeren, tot zelfs externe mobiliteit voor werknemers wiens functie niet behouden kan worden. Toch blijkt dat de aanvragen voor bijscholing van een derde van de werknemers in de sector de voorbije jaren geweigerd werd.

Gezondheid en veiligheid: toestand en perspectieven

UNI Europa Graphical&Packaging heeft een enquête uitgevoerd rond de gezondheid en veiligheid van de werknemers in de sector. Deze enquête vond plaats bij zes multinationals actief in de Europese Unie, namelijk Kimberly Clark, Sofidel, SCA, Wepa, Tronchetti en Lucart Group. Het onderzoek had niet enkel tot doel de gezondheids- en veiligheidsrisico's te evalueren maar ook om goede praktijken te identificeren en aanbevelingen te maken om risico's in te perken.

Er is belangrijke vooruitgang geboekt op vlak van gezondheid en veiligheid doorheen de voorbije jaren. Sinds de invoering van efficiënte maatregelen op vlak van veiligheid zijn de dodelijke arbeidsongevallen zeer uitzonderlijk geworden.³ Deze maatregelen omvatten onder meer de verbetering van de veiligheid in zones met voertuigenverkeer, net als zones waar mechanische verwerking plaatsvindt. We zien ook een verbetering in de risico-evaluatiemethodes, waarbij de vakbondsvertegenwoordigers steeds meer worden betrokken, vooral wat betreft de evaluatie en verbeteringsvoorstellen na een ongeval. Verscheidene gezondheids- en veiligheidsregels zijn aangenomen wat betreft de selectie en het gebruik van uitrusting en de risico's in verband met chemische producten en arbeidsongevallen.

Verbeteringen zijn echter nog steeds nodig. De resultaten van het onderzoek tonen aan dat lawaai, blootstelling aan chemische producten, stof en temperatuurschommelingen door de respondenten worden aangewezen als voornaamste risico's in de werkomgeving. Het is moeilijk om de gevolgen van chemische producten op lange termijn te bepalen omdat deze producten zeer regelmatig ver-

³ Zie ook de voorbeelden van goede praktijken vermeld in het rapport van Industrial, getiteld "Report of Good Health and Safety Practices in the European Pulp and Paper Industry".

vangen worden in de productiesites. Hierdoor zijn onderzoeken op lange termijn niet mogelijk. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de chemische producten die momenteel worden gebruikt bij de productie van papier zonder water.

De respondenten benadrukten ook de stress als gevolg van een arbeidsorganisatie op basis van maximale productie, waardoor werknemers de klok rond, zeven dagen op zeven, op post zouden moeten zijn. Hierdoor ondervinden werknemers moeilijkheden om een evenwicht te vinden tussen werk en privé. Nachtwerk, regelmatige veranderingen van werkstation en het gevoel van onder druk te werken, worden aangegeven als de voornaamste psychosociale risico's in de sector.

Er zijn voorts grote verschillen tussen landen en multinationals in de manier waarop ze arbeidsongevallen categoriseren en registreren, wat het moeilijk maakt om betrouwbare en vergelijkbare informatie te verenigen op Europees niveau. Verder kunnen bepaalde managementpraktijken, zoals het uitreiken van een bonus indien er geen werkongevallen zijn, aanleiding geven tot een aanzienlijke onderrapportage.

Tot slot is er de kwestie van onderaanneming, zeer gebruikelijk binnen de logistiek, die niet mag geminimaliseerd worden. Onderaannemingspraktijken bemoeilijken de controle op de arbeidsomstandigheden van deze werknemers, die niet altijd toegang hebben tot de nodige opleidingen op vlak van gezondheid en veiligheid.

Gezien deze bemerkingen maken we de volgende aanbevelingen:

Op Europees niveau:

- Alle ondernemingen van de sector moeten Europese ondernemingsraden oprichten waar gezondheids- en veiligheidskwesties regelmatig moeten worden aangekaart;
- Europese kaderovereenkomsten betreffende alle sociale normen bepaald door de Internationale Arbeidsorganisatie dienen te worden gesloten in alle ondernemingen van Europese omvang, om de gezondheids- en veiligheidssystemen te standaardiseren in alle Lidstaten en op alle sites;
- Het is nodig een identiek risico-evaluatiesysteem op te nemen in alle EU-landen om in staat te zijn vergelijkingen te maken over de gehele sector.

Op nationaal niveau:

De arbeidsomstandigheden moeten worden verbeterd:

- Algemene, gestandaardiseerde normen inzake maximaal toegestane temperatuur, luchtkwaliteit moeten worden aangenomen, net als definities van ongevallen en incidenten
- Om de doelstelling van "zero accidents" te halen zijn er specifieke veiligheidsregels nodig omtrent voertuigenverkeer en mechanische verwerking. Deze dienen veralgemeend te worden voor alle sites in de hele Europese Unie.

Het is ook nodig de arbeidsorganisatie te verbeteren om psychosociale risico's in te perken

- Regels om werk en privéleven beter te combineren, moeten worden opgenomen om de mentale druk en stress van het werk te verminderen;
- Het gebruik van onderaannemers moet worden verminderd;
- De informatie en communicatie tussen gezondheids- en veiligheidsraden en ondernemingsraden moet worden verbeterd.

Routekaart van UNI Europa Graphical&Packaging voor de Europese tissuepapier sector

(aangenomen in Lucca op 20 Oktober 2017)

1. Oprichting van een Europees vakbondsnetwerk voor de tissuepapier sector

De vakbondsvertegenwoordigers op de Europese conferentie in Lucca op 19-22 oktober 2017 hebben beslist om onderling een Europees vakbondsnetwerk op te richten voor de tissuepapier sector. Dit netwerk zal het mogelijk maken om verder informatie uit te wisselen tussen vakbondsvertegenwoordigers en, indien nodig, gezamenlijke maatregelen of transnationale vakbondssolidariteitsacties te organiseren.

UNI Europa Graphical&Packaging en de nationale vakverenigingen uit de sector zullen dit netwerk uitbreiden en de betreffende vakbondsvertegenwoordigers uit alle Europese landen betrekken.

Het vakbondsnetwerk wordt gecoördineerd door UNI Europa Graphical&Packaging en de voornaamste nationale vakverenigingen uit de sector.

UNI Europa Graphical&Packaging zal contact opnemen met IndustriAll Europe om te bespreken hoe het netwerk het best wordt gecoördineerd.

UNI Europa Graphical&Packaging zal samen met UNI Graphical&Packaging contact opnemen met IndustriAll om de mogelijkheden te verkennen om dit netwerk te verbinden met reeds bestaande netwerken op mondiaal niveau.

2. Noodzaak om regelmatig informatie te blijven uitwisselen

De vakbondsvertegenwoordigers zullen op regelmatige basis informatie blijven uitwisselen binnen het Europese vakbondsnetwerk. Deze informatie-uitwisseling zal vooral gaan om:

- veranderingen in de activiteiten van de betreffende bedrijven als gevolg van nieuwe investeringen, fusies en overnames
- bedrijfsherstructureringsmaatregelen

- de vergelijking van arbeidsomstandigheden tussen landen en tussen bedrijven.
- de gezondheids- en veiligheidssituatie voor werknemers in de sector.

Indien nodig zal UNI Europa Graphical&Packaging, met de hulp van externe consultants, de mogelijkheid voorzien om verdere onderzoeken uit te voeren om specifieke problemen te analyseren, bijvoorbeeld in verband met arbeidsomstandigheden.

3. Noodzaak om goed gecoördineerde nationale en Europese informatie- en adviesorganen op te richten

Alle bedrijven in de sector, samen met de betreffende vakbondsorganisaties, zouden informatie- en adviesorganen moeten oprichten op nationaal en Europees niveau. In een situatie waarin bedrijven uit de sector regelmatig groeien door middel van fusies en overnames, is het essentieel dat werknemersvertegenwoordigers correct worden geïnformeerd en geraadpleegd alvorens enig besluit wordt genomen. Hierdoor krijgen ze de mogelijkheid om te anticiperen op negatieve gevolgen van mogelijke herstructureeringsmaatregelen.

De vakbondsvertegenwoordigers die zeten in zulke informatie- en adviesorganen opgericht door bedrijven op nationaal en Europees niveau, zijn verantwoordelijk voor de circulatie van informatie tussen beide niveaus. Enkel met goed verbonden en gecoördineerde informatie- en adviesorganen is het mogelijk om informatie op Europees niveau te verenigen met informatie vanop lokaal niveau en vice versa. Deze samen-

hang moet ook zorgen voor beter overleg, aangezien de adviezen van de werknemersvertegenwoordigers uit beide niveaus beter gecoördineerd kunnen worden.

4. Collectieve en/of juridische acties

UNI Europa Graphical&Packaging en zijn verbonden partijen kunnen en zullen niet accepteren dat de rechten van werknemers in de sector met de voeten worden getreden. Zij verbinden zich ertoe om elke gerapporteerde schending te veroordelen, en collectieve en/of juridische actie te ondernemen op nationaal en/of Europees niveau.

Zulke rechten betreffen bijvoorbeeld arbeidstijd, de vergoeding van overuren, de informatie en raadpleging van werknemers op nationaal en Europees niveau, de bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers, enz.

Tegen een achtergrond van toenemende discriminatie en racisme in Europa, hebben alle leden van het Europese vakbondsnetwerk voor de tissuepapier sector beslist om alles in hun macht te ondernemen om zulke bedreigingen bij de wortel aan te pakken in alle productiefaciliteiten.

5. Verbetering van de toegang tot opleidingen voor werknemers

Naarmate de technologie zich ontwikkelt, worden de machines gebruikt door bedrijven steeds belangrijker en geavanceerder, waardoor werknemers meer toegang dienen te krijgen tot opleidingen. Het blijkt echter dat in de voorbije jaren de aanvraag van een op de

drie werknemers die een opleiding verzocht, werd geweigerd.

UNI Europa Graphical&Packaging en de nationale vakverenigingen zullen de bedrijfsmanagementorganen en nationale en Europese werkgeversorganisaties hierop aanspreken om de sociale dialoog op alle niveaus te verbeteren en de noodzaak te benadrukken voor meer toegang tot opleidingen voor de werknemers.

Met geactualiseerde en verbeterde vaardigheden is een goede opleiding een bijkomende garantie voor de inzetbaarheid van een werknemer, leidt het tot nieuwe kansen in de carrièreontwikkeling en voorkomt het gezondheids- en veiligheidsrisico's.

6. Verbetering van de gezondheid en veiligheid van werknemers

Dankzij de uitwisseling van informatie kunnen vakbondsvertegenwoordigers zoeken naar manieren om gezondheids- en veiligheidsmethodes/programma's die reeds bewezen zijn in andere landen/bedrijven over te brengen naar hun eigen bedrijf/land (bijvoorbeeld sidebars voor vorkheftrucks).

UNI Europa Graphical&Packaging is van mening dat bijkomende diepgaande onderzoeken/enquêtes moeten worden uitgevoerd omtrent gezondheidsrisico's voor werknemers, waaronder:

- De blootstelling van werknemers aan lawaai, chemische producten, stof, sterke temperatuurschommeling en slecht geventileerde ruimtes
- Risico's in verband met stress, waaronder nachtwerk, detachering, hoge werkdruk, frequente veranderingen op de werkplaats.

De analyse uitgevoerd door UNI Europa Graphical&Packaging toont aan dat Europese ondernemingsraden meer belang zouden moeten hechten aan gezondheid en veiligheid. Vakbondsvertegenwoordigers in Europese ondernemingsraden dienen zich erop te focussen om gezondheid en veiligheidsitems op de vergaderagenda's te krijgen en deze items regelmatig op te volgen.

7. Ontwikkeling van Europese sociale dialoog

UNI Europa Graphical&Packaging en de betreffende nationale vakbondsorganisaties zullen de bestuurlijke instanties van de grootste bedrijven in de sector benaderen met als doel een gezamenlijke informele werkgroep op te zetten die belast wordt

met het identificeren van onderwerpen van gemeenschappelijk belang.

Zodra deze onderwerpen zijn geïdentificeerd, worden er gezamenlijke enquêtes/onderzoeken opgestart.

Gezamenlijke Europese aanbevelingen gericht tot bijvoorbeeld alle sociale partners in de sector kunnen dan worden opgesteld op basis van de resultaten van de enquête/studie.

UNI Europa Graphical&Packaging zal IndustriAll Europe contacteren om de beste manier te bepalen om deze samenwerking rond Europese sociale dialoog te ontwikkelen.

8. Implementering en monitoring van deze routekaart

Een werkgroep bestaande uit de voornaamste vakverenigingen uit de sector en het secretariaat van UNI Europa Graphical&Packaging wordt opgericht, belast met de implementering en monitoring van deze routekaart. Het zal verbonden partijen ondersteunen om de maatregelen uit de routekaart te implementeren door voorstellen te formuleren met betrekking tot toekomstige activiteiten en door de ontwikkeling van de tissuepapier sector in Europa op te volgen.

*UNI Europa Graphical&Packaging dankt de
Université Libre de Bruxelles en Syndex voor
hun bijdrage aan het opstellen van dit document.*

Brussel, november 2017

Avec le soutien financier
de la Commission européenne

Joseph II straat 40
1000 Brussel
www.uni-europa.org

